

AUGSTSKOLĀM DRAUD ATŅEMT 25%

Zane STANKEVIČA, tālr. 67886827

Kamēr visas valsts iestādes saņēmušas rīkojumu samazināt tēriņus par 15%, vienai no valsts prioritārajām nozarēm – augstākajai izglītībai – dota pavēle izdevumus samazināt pat par 25%. Izglītības speciālisti norāda, ka šāds lēmums ir «nežēlīgs, nejēdzīgs, nesaprātīgs un tuvredzīgs» un augstākā izglītība Latvijā strauji zaudēs pēdējos gados izcīnīto kvalitāti un prestižu. Šis taupīšanas plāns tiek vērtēts kā absurds, par piemēru minot virkni pasaules valstu, kas ekonomiski sarežģītos ap-

stākļos rīkojas tieši pretēji – nevis taupot uz izglītības rēķina, bet pat ieguldot tajā papildu līdzekļus.

«Ir neskaitāmi piemēri, kur sarežģītās ekonomiskās situācijās zinātnei un izglītībai budžets tiek palielināts. Tādās valstīs kā Latvija, kura nevar lepoties ar bagātīgiem dabas resursiem, intelektuālais potenciāls ir tas, kas var nodrošināt ekonomisko attīstību. Nav jābūt ģēnijam, lai to izdomātu,» uzsver Latvijas Universitātes (LU) rektors Mārcis Auziņš.

«Es uzskatu, ka tas atstās graujošu iespaidu uz augstāko izglītību un zināt-

ni, kas pēdējā laikā sāka atkopties – jauni cilvēki nāca uz augstskolu strādāt, jo palielinājās atalgojums, tāpat arī zinātnē, bet pašlaik liekas, ka būs daudz sliktāk,» uzskata IZM finanšu plānošanas un kredītešanas nodaļas vadītāja Marina Mekša. Neoficiāla informācija liecina, ka 25% finansējuma samazinājums ir tikai formāls, bet patiesībā augstskolu budžets janvārī būs par 35% mazāks nekā pērn. «10% tiks ieturēti, rēķinot, ka arī pašreizējo budžeta prognozi valsts nespēs izpildīt. Tas būs kā rezerves fonds, ko mums atdos kaut kad gada vidū vai

beigās, ja paveiksies,» sacīja M. Auziņš.

Rīgas Tehniskās universitātes rektors Ivars Knēts norāda, ka šāds valdības uzstādījums atstās ļoti negatīvas sekas uz studiju kvalitāti, jo skars galvenokārt pārsniedzēju un budžeta studentus. «Ja valdība grib, lai mēs ietaupām piecus miljonus, mēs varam paziņot, ka mācīsim tikai pusi no studentiem. Nauda ietaupīsies, bet otra puse lai gaida labākus laikus,» saka I. Knēts. Tomēr rektors uzsver, ka augstskolas centīsies budžeta vietu skaitu maksimāli saglabāt. «Ja mēs tagad samazināsim valsts finansēto

studiju vietu skaitu uz pusi, tad ir ļoti maz cerību, ka kādreiz mēs tās dabūsim atpakaļ,» atzīst I. Knēts.

Rektori brīdina, ka algu samazināšanas dēļ daļa pārsniedzēju darbu augstskolā pametīs. «Mums būs atkal jāmeklē vecie pensionāri vai jāņem nepieredzējuši jauni cilvēki viņu vietā. Samazināsies finansējums studiju procesa nodrošināšanai – telpām, iekārtām, laboratorijām. Tas savukārt studentos radīs neapmierinātību. Tie, kas būs talantīgi un labi, aizbrauks mācīties uz ārzemēm,» saka I. Knēts. Arī M. Auziņš brīdina: «Ceru, mūsu val-

dība un politiķi apzinās, ka mēs savus gaišākos prātus pazaudēsim. Šī situācija ir kā signāls jauniešiem – brauciet studēt uz ārzemēm, kur citas valstis apmaksās jūsu studijas!»

Sagatavotie budžeta grozījumi vakar pieņemti Saeimā, taču vēl nav izsludināti un nav stājušies spēkā. Augstskolu pārstāvji plāno lūgt valdībai skaidrojumu par to, kādēļ tai uzlikti tik nesamērīgi augsti ierobežojumi. Par iespējamajiem situācijas risinājumiem tiks runāts šodien Rektoru padomē, kur piedalīsies arī izglītības ministre Tatjana Koķe. ■